

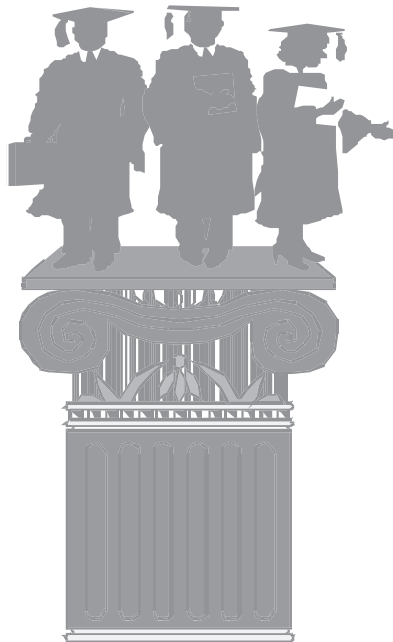
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Кафедра загальної педагогіки та андрагогіки

Дидаскал

Часопис

№ 16

Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції
“Упровадження основних положень Закону України «Про вищу освіту»
як засіб забезпечення європейського рівня діяльності вищої школи”,
17 листопада 2015 року

Полтава
2016

Головний редактор

Бойко Алла – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України

Редакційна колегія

- Ільченко Олена** – доктор педагогічних наук, завідувач кафедри загальної педагогіки та андрагогіки
- Семеновська Лариса** – доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та андрагогіки
- Мокляк Володимир** – кандидат педагогічних наук, доцент, докторант кафедри загальної педагогіки та андрагогіки
- Петренко Леся** – кандидат педагогічних наук, доцент, докторант кафедри загальної педагогіки та андрагогіки
- Хоменко Алла** – кандидат педагогічних наук, доцент, докторант кафедри загальної педагогіки та андрагогіки
- Волошин Андрій** – голова студентської ради ПНПУ імені В. Г. Короленка
- Харченко Анастасія** – голова наукового сектору студентської ради ПНПУ імені В. Г. Короленка
- Ярошенко Юлія** – голова студентського наукового сектору фізико-математичного факультету ПНПУ імені В. Г. Короленка

Рецензенти

- Москаленко Юрій** – кандидат фізико-математичних наук, декан фізико-математичного факультету Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.
- Рибалко Ліна** – доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник Інституту педагогіки НАПН України, м. Київ.

Дидаскал : часопис / А. Бойко (гол. ред.) ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка, каф. заг. педагогіки та андрагогіки. – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2016. – Вип. 16 : присвячено матеріалам всеукраїнської науково-практичної конференції “Упровадження основних положень Закону України «Про вищу освіту» як засіб забезпечення європейського рівня діяльності вищої школи”, 17 листоп. 2015 р. – 328 с.

У часопис увійшли матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції “Упровадження основних положень Закону України “Про вищу освіту” як засіб забезпечення європейського рівня діяльності вищої школи”. Статті присвячені розгляду таких актуальних проблем: креативність і стандартизація у сфері вищої освіти; університетська автономія й академічна свобода як пріоритет національної освітньої політики; проблеми і перспективи впровадження у вищій школі європейської кредитно-трансферної системи; теоретико-методичні основи втілення компетентісного підходу до підготовки фахівця з вищою освітою; концепція дистанційного навчання як інноваційного педагогічного засобу забезпечення освіти впродовж життя; вітчизняний, європейський і світовий педагогічний досвід та здобутки реформування вищої освіти.

До випуску увійшли наукові роботи студентів, магістрантів, результати педагогічних досліджень докторантів, аспірантів, викладачів.

УДК 377(051)
ББК 74.560

Друкується за ухвалою вченої ради Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (протокол № 11 від 26 травня 2016 р.)

Відповідальність за зміст публікацій несуть автори часопису

4. Свобода слова часто переростає у пусті дискусії і безпідставні звинувачення.

5. Академічні свободи дуже приваблюють індивіда і, замість того, щоб стимулювати його до розвитку, ізолюють від спілкування.

Отже, ми бачимо, що питання автономії вищого навчального закладу було актуальним для відомих мислителів XIX – XX ст. і залишається актуальним і зараз. У зв'язку з прийняттям нового Закону України “Про вищу освіту” автономія стає невід’ємним аспектом організації навчально-виховного процесу в українських вишах. Але поруч із ним стоїть не менш важливе питання відповідальності вищого навчального закладу за якість підготовки випускника.

Список використаної літератури

1. Ідея університету: Антологія / Упоряд.: М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська; Відп. ред. М. Зубрицька. – Львів : Літопис, 2002. – 304 с.

2. Словарь-справочник по педагогике / Авт.-сост. В. А. Мижериков; под общ. ред. П. И. Пидкасистого. – М. : ТЦ Сфера, 2004. – 448 с.

Світлана Перова

СТРУКТУРА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Педагогічна наука не залишається осторонь дослідження різних аспектів підготовки викладача з іноземної філології. У філологічних і методичних студіях обґрунтовано окремі аспекти мовної, літературознавчої, методичної підготовки таких фахівців (Е. Арванітопуло, Н. Артеменко, В. Баркасі, О. Бугреева, О. Горошкіна, Л. Люлька, Р. Мільруд, С. Ніколаєва, Н. Остапенко, Ю. Пассов, О. Семенов, Т. Симоненко, Н. Синичкіна, І. Соколова, Б. Степанишин та ін.)

Втілення компетентнісного підходу в нормативний та практичний складники підготовки фахівця з вищою освітою дозволяє вирішувати проблему, яка є типовою для української держави та взагалі всієї системи освіти, коли студенти можуть добре оволодіти набором теоретичних знань, але зіштовхуються зі значними труднощами в діяльності, яка потребує використання цих знань для вирішення конкретних, типових життєвих завдань або проблемних ситуацій.

На основі аналізу таких документів, як закон України „Про вищу освіту”, Державний стандарт вищої освіти, Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції до європейського освітнього простору, а також проаналізувавши різні погляди науковців на проблему визначення компонентів професійної компетентності фахівців, вважаємо, що в структурі професійної компетентності майбутніх фахівців педагогічного профілю з іноземної філології, можна виокремити три основні групи:

- ключові компетентності, що є загальними для сучасних фахівців різних профілів;
- загальнопрофесійні компетентності, що є базовими для всіх фахівців педагогічного профілю;
- спеціальні компетентності, що є зумовленими предметною сферою [2, с. 49].

На нашу думку, кожен учитель іноземної філології, як і будь-який фахівець, повинен володіти певним набором ключових компетентностей. Однак під час занурення особистості до певного професійного контексту ці компетентності набувають конкретизації, зумовленої професійними функціями людини. Ключові компетентності, таким чином, знаходять своє втілення в загальнопрофесійних компетентностях, а останні, у свою чергу, конкретизуються у зв'язку з об'єктом діяльності – у нашому випадку, у іншомовній філологічній діяльності.

Отже, можемо говорити про послідовне підпорядкування елементів професійної компетентності майбутніх учителів іноземної філології, де найуніверсальнішим, базисним компонентом є ключові компетентності, а частковим – формування спеціальних компетентностей фахівців.

Виходячи з розуміння професійної підготовки як процесу професійного розвитку, оволодіння досвідом майбутньої професійної діяльності, ми можемо говорити, що компетентний спеціаліст націлений у майбутнє, передбачає зміни, орієнтований на самостійну освіту. Відповідно, професійна компетентність учителів-філологів має особливість реалізовуватися в теперішньому, одночасно орієнтуючись на майбутнє.

Професійна компетентність учителя іноземної філології має проявитися під час вирішення професійних завдань. Це поняття є багатоаспектним і динамічним, його не можна остаточно визначити заздалегідь на весь період професійної кар'єри майбутнього вчителя-філолога, оскільки бурхливість розвитку суспільства, висування нових вимог до педагога вимагає й корекції структури його професійної компетентності.

На рисунку 1 представлено авторське схематичне бачення структури професійної компетентності учителя іноземної філології.

Ключові (універсальні, соціально-особистісні, загальні) компетентності набувають сьогодні особливого значення. Вони необхідні для здійснення будь-якої професійної діяльності. Ключові компетентності пов'язані з успіхом особистості в рухливому, постійно мінливому світі. Вони проявляються в здатності людини вирішувати професійні завдання, використовуючи інформацію, комунікацію, соціально-правові основи поведінки в суспільстві тощо. Формування ключових компетенцій сьогодні стає головною метою освіти будь-якої особистості відповідно до вимог сучасного інформаційного полікультурного світу.

Загальнопрофесійні (базові, загальногалузеві) компетентності відбивають специфіку певної професійної діяльності (педагогічної, інженерної, медичної, юридичної тощо). Для фахівця-педагога загальнопрофесійними є компетентності, необхідні для здійснення діяльності вчителя в контексті вимог, які висуваються до системи освіти на певному етапі розвитку суспільства.

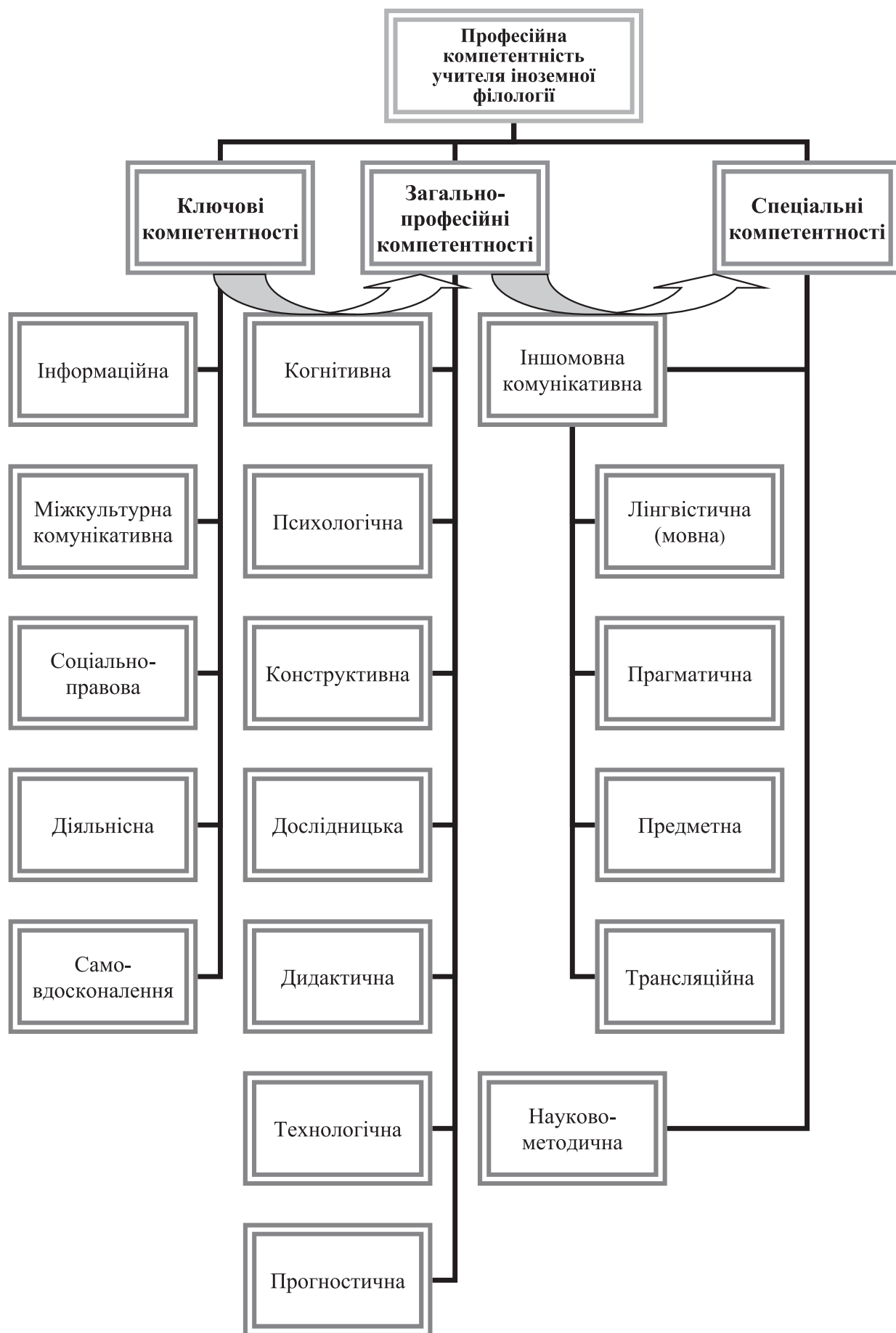

Рис. 1. Структура професійної компетентності учителя іноземної філології

Спеціальні (академічні, предметні, загальнопредметні) компетентності відбивають специфіку конкретної предметної чи позапредметної сфери професійної діяльності. Цей вид компетентностей є реалізацією базових та ключових компетентностей у галузі певної навчальної дисципліни, предмета, тобто в конкретній сфері професійної діяльності.

Усі три типи компетентностей, без сумніву, взаємопов'язані та розвиваються одночасно, разом вони проявляються в процесі вирішення життєво важливих професійних завдань різного рівня складності та в різних контекстах освітнього простору. Це утворює індивідуальний стиль педагогічної діяльності, у нашому випадку вчителя іноземної філології, та забезпечує сформованість професійної компетентності як певної цілісності, як інтегративної особистісної характеристики фахівця, його компетентнісної моделі.

Таким чином, у контексті забезпечення європейського рівня діяльності вищої школи проблема формування професійної компетентності майбутніх учителів іноземної філології постає головною метою підготовки фахівця, в якій розвиток ключових компетентностей розглядається як найважливіша базова умова становлення професіоналізму, майстерності, здатності до продуктивної, творчої діяльності та адаптованості до нових ситуацій.

Список використаної літератури

1. Закон України „Про вищу освіту” від 01.07.2014 № 1556-VII / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. *Перова С. В.* Розвиток ключових компетентностей майбутніх учителів-філологів у процесі вивчення соціально-гуманітарних дисциплін у вищих навчальних закладах: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Світлана В'ячеславівна Перова. – Луганськ, 2012.– 306 с.

Світлана Кікто

РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ

На сучасному етапі сфера освіти в Україні зазнає модернізації, головною метою якої є створення механізму сталого розвитку та забезпечення якісної підготовки фахівців, які відповідають міжнародним стандартам.

В 2014 році прийнято Закон України «Про вищу освіту», який встановив основні правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи вищої освіти, створив умови для посилення співпраці державних органів і бізнесу з вищими навчальними закладами на принципах автономії вищих навчальних закладів, поєднання освіти з наукою та виробництвом з метою підготовки конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях. На обговорення винесені Закони «Про освіту» та «Про професійно-технічну

ДИДАСКАЛ

*Часопис
кафедри загальної педагогіки та андрагогіки*

2016, № 16

Відповідальний редактор *Л. М. Петренко*
Художньо-технічний редактор *І. М. Ковальова*
Комп'ютерна верстка *О. М. Нарижна*

Підписано до друку 2016 р. Формат 70x100/16.
Гарнітура Cambria. Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум-друк. арк. 26,45. Обл.-вид. арк. 23,98
Наклад прим. Зам №

Віддруковано в ПНПУ імені В. Г. Короленка,
вул. Остроградського, 2, м. Полтава, 36003

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
серія ДК № 3817 від 01.07.2010 р.